EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 4.6.2025
COM(2025) 616 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Liettuan kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Liettuan kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan,

ottaa huomioon asetuksen (EU) 2024/1263 ja erityisesti sen 17 artiklan,

ottaa huomioon komission suosituksen,

sekä katsoo, että

YLEISIÄ NÄKÖKOHTIA

(1) Uudistettu EU:n talouden ohjausjärjestelmä tuli voimaan 30 päivänä huhtikuuta 2024. EU:n talouden uudistetun ohjausjärjestelmän keskeiset osatekijät ovat talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1263[1] yhdessä liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanosta annetun muutetun asetuksen (EY) N:o 1467/97[2] ja jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksistä annetun muutetun neuvoston direktiivin 2011/85/EU[3] kanssa. Ohjausjärjestelmällä pyritään varmistamaan julkisen velan kestävyys sekä kestävä ja osallistava kasvu uudistusten ja investointien avulla. Sillä edistetään jäsenvaltioiden sitoutumista ja painotetaan keskipitkää aikaväliä, mihin yhdistyy vaikuttava ja johdonmukainen sääntöjen noudattamisen valvonta.

(2) Jäsenvaltioiden neuvostolle ja komissiolle toimittamat kansalliset keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmat ovat talouden uuden ohjausjärjestelmän ytimessä. Suunnitelmilla pyritään kahden tavoitteen saavuttamiseen: i) varmistetaan, että julkinen velka on sopeutuskauden loppuun mennessä uskottavasti lasku-uralla tai pysyy maltillisella tasolla ja että julkisen talouden alijäämä saadaan laskettua alle 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen ja pidettyä sen alapuolella keskipitkällä aikavälillä, ja ii) varmistetaan sellaisten uudistusten ja investointien toteuttaminen, joilla vastataan talouspolitiikan

---

[1] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1263, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] Neuvoston asetus (EU) 2024/1264, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annetun asetuksen (EY) N:o 1467/97 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

[3] Neuvoston direktiivi (EU) 2024/1265, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista annetun direktiivin 2011/85/EU muuttamisesta (EUVL L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä yksilöityihin keskeisiin haasteisiin ja edistetään EU:n yhteisiä painopisteitä. Tätä varten kussakin suunnitelmassa on määrä esittää nettomenopolkua[4] koskeva keskipitkän aikavälin sitoumus, joka käytännössä asettaa budjettirajoitteen neljän tai viiden vuoden pituiseksi suunnitelman voimassaoloajaksi (jäsenvaltion vaalikauden säännönmukaisesta kestosta riippuen). Lisäksi suunnitelmassa on määrä selostaa, miten jäsenvaltio varmistaa sellaisten uudistusten ja investointien toteuttamisen, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson ja erityisesti maakohtaisten suositusten yhteydessä (mahdolliseen makrotalouden epätasapainomenettelyyn liittyvät suositukset mukaan lukien) yksilöityihin keskeisiin haasteisiin, ja miten kyseinen jäsenvaltio aikoo edistää unionin yhteisiä painopisteitä. Julkisen talouden sopeutuskausi kestää neljä vuotta, ja sitä voidaan pidentää enintään kolmella vuodella, jos jäsenvaltio sitoutuu toteuttamaan asianmukaisen uudistusten ja investointien kokonaisuuden, joka täyttää asetuksessa (EU) 2024/1263 säädetyt kriteerit.

(3) Suunnitelman toimittamisen jälkeen komission on määrä arvioida, täyttääkö se asetuksen (EU) 2024/1263 vaatimukset.

(4) Neuvoston on määrä antaa komission suosituksesta suositus, jolla asetetaan kyseisen jäsenvaltion nettomenopolku ja tarvittaessa hyväksytään julkisen talouden sopeutuskauden pidentämisen perustana oleva uudistus- ja investointisitoumusten kokonaisuus.

LIETTUAN KANSALLISTA KESKIPITKÄN AIKAVÄLIN FINANSSIPOLIITTIS-RAKENTEELLISTA SUUNNITELMAA KOSKEVIA NÄKÖKOHTIA

(5) Liettua toimitti kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelmansa neuvostolle ja komissiolle 30 päivänä huhtikuuta 2025. Suunnitelma toimitettiin asetuksen (EU) 2024/1263 36 artiklassa säädetyn määräajan pidennystä noudattaen, kuten komission kanssa oli Liettuan esittämistä syistä sovittu. Pidennyksestä sovittiin, koska kansalliset parlamenttivaalit oli pidetty 13 ja 27 päivänä lokakuuta 2024, minkä jälkeen useiden kuukausien ajan käytiin hallitusneuvotteluja ja neuvoteltiin uudesta hallitusohjelmasta ja sen toteuttamissuunnitelmasta[5].

Suunnitelman toimittamista edeltävä prosessi

(6) Liettua pyysi ennen suunnitelmansa toimittamista teknisiä tietoja[6], jotka komissio toimitti 31 päivänä tammikuuta 2025 ja jotka julkaistiin 30 päivänä huhtikuuta

---

4 Asetuksen (EU) 2024/1263 2 artiklassa määritellyt nettomenot eli julkiset menot ilman i) korkomenoja, ii) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, iii) unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, iv) unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja, v) työttömyysetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä vi) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

5 Hallitusohjelman toteuttamissuunnitelma on toimintasuunnitelma, jossa vahvistetaan selkeät toimet ja määräajat hallitusohjelman tavoitteiden saavuttamiselle.

6 Jäsenvaltioille ja talous- ja rahoituskomitealle ennakolta toimitettu ohjaus sisältää teknisiä tietoja i) pidentämättömälle (neljän vuoden) sopeutuskaudelle ja pidennetylle (seitsemän vuoden) sopeutuskaudelle ja ii) alijäämän resilienssiä koskevaa turvalauseketta soveltaen ja sitä soveltamatta. Se sisältää myös tärkeimmät lähtöolosuhteet ja taustaoletukset, joita keskipitkän aikavälin julkista velkaa koskevassa komission ennustekehyksessä on käytetty. Viiteura on laskettu komission

2025[7]. Teknisistä tiedoista käy ilmi taso, jolla rakenteellisen perusjäämän on oltava vuonna 2028, jotta voidaan varmistaa, että keskipitkällä aikavälillä julkisen talouden alijäämä saadaan pidettyä alle 3 prosentissa suhteessa BKT:hen ja julkinen velka alle 60 prosentissa suhteessa BKT:hen siinä tapauksessa, että neljän vuoden sopeutuskauden jälkeen ei toteuteta muita julkisen talouden toimenpiteitä. Keskipitkällä aikavälillä tarkoitetaan sopeutuskauden päättymistä seuraavaa kymmenen vuoden ajanjaksoa. Jäsenvaltiolle toimitetut tekniset tiedot on laadittu kahden skenaarion pohjalta: skenaarion, joka on johdonmukainen asetuksen (EU) 2024/126 9 artiklan 3 kohdan mukaisen alijäämän resilienssiä koskevan turvalausekkeen[8] kanssa, ja skenaarion, jossa tätä turvalauseketta ei sovelleta.

Liettuaa koskevissa teknisissä tiedoissa todetaan komission oletusten perusteella, että sovellettavien finanssipoliittisten sääntöjen noudattaminen neljän vuoden sopeutuskaudella edellyttää, että rakenteellisen perusjäämän olisi sopeutuskauden lopussa (2028) (skenaario, jossa alijäämän resilienssiä koskevaa turvalauseketta ei sovelleta) oltava vähintään 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen seuraavan taulukon mukaisesti. Vain tiedoksi esitetään myös skenaario, jossa alijäämän resilienssiä koskevaa turvalauseketta sovelletaan, jolloin rakenteellisen perusjäämän olisi oltava sopeutuskauden lopussa (2028) vähintään 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Alijäämän resilienssiä koskeva turvalauseke ei kuitenkaan velvoita Liettuaa, joka on oikeutettu teknisiin tietoihin.

Taulukko 1: Komission Liettualle esittämät tekniset tiedot

Sopeutuskauden viimeinen vuosi	2028
Rakenteellisen perusjäämän vähimmäisarvo (% suhteessa BKT:hen), skenaario, jossa alijäämän resilienssiä koskevaa turvalauseketta ei sovelleta	0,3
Ainoastaan tiedoksi: Rakenteellisen perusjäämän vähimmäisarvo (% suhteessa BKT:hen), skenaario, jossa alijäämän resilienssiä koskevaa turvalauseketta sovelletaan	0,3

Lähde: Komission laskelmat.

(7) Liettua ja komissio kävivät huhtikuussa 2025 teknisen vuoropuhelun asetuksen (EU) 2024/1263 12 artiklaa noudattaen. Vuoropuhelun keskiössä olivat Liettuan

velkakestävyysraportissa (*Debt Sustainability Monitor 2023*) (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en) kuvatun menetelmän perusteella. Sen perustana on Euroopan komission syksyn 2024 talousennuste ja sen vuoteen 2033 asti ulottuva keskipitkän aikavälin pidennys. Pitkän aikavälin BKT:n kasvu ja ikääntymisestä aiheutuvat kustannukset ovat komission ja neuvoston yhteisen ikääntymisraportin (*2024 Ageing Report*) (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en) mukaisia.

7 https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#Lithuania.

8 Asetuksen (EU) 2024/1263 8 artiklassa säädetyn, alijäämän resilienssiä koskevan turvalausekkeen mukaan rakenteellisen perusjäämän vuosittainen parannus on 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen (tai 0,25 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen, jos sopeutuskautta pidennetään), kunnes rakenteellinen alijäämä on alle 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen.

kaavailema nettomenopolku, sen taustaoletukset (erityisesti BKT-deflaattori, potentiaalisen BKT:n kasvuvauhti, virta-varanto-korjauserät, vuosittain erääntyvä pitkäaikaisen velan osuus ja pitkät korot) sekä vuoden 2024 toteutumatietojen – joista Eurostat julkaisi julkisen talouden alijäämää ja velkaa koskevat tilastot 22 päivänä huhtikuuta 2025 – vaikutukset, joita verrattiin teknisten tietojen perustana oleviin tietoihin, sekä niiden suunniteltujen uudistusten ja investointien toteuttaminen, joilla vastataan talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä yksilöityihin tärkeimpiin haasteisiin ja edistetään unionin yhteisiä painopisteitä eli oikeudenmukaista vihreää ja digitaalista siirtymää, yhteiskunnan ja talouden resilienssi, energiaturvallisuus ja puolustusvoimavarojen kehittäminen.

(8) Liettuan suunnitelmaan sisältyvien tietojen mukaan Liettua toteutti marraskuusta 2024 helmikuuhun 2025 asetuksen (EU) 2024/1263 11 artiklan 3 kohtaa ja 36 artiklan 1 kohdan c alakohtaa noudattaen kansalaisyhteiskunnan, työmarkkinaosapuolten, alueellisten viranomaisten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kuulemisen.

(9) Finanssipolitiikan instituutiona toimiva kansallinen tarkastusvirasto, jäljempänä ’tarkastusvirasto’, on antanut lausunnon monivuotisen nettomenopolun perustana olevasta makrotalouden ennusteesta. Tarkastusvirasto on hyväksynyt makrotalouden ennusteen ja todennut, että se perustuu uskottaviin makrotaloudellisiin oletuksiin ja on tarkastusviraston laatimien kehitysarvioiden mukainen.

(10) Suunnitelma on esitelty kansallisen parlamentin Eurooppa-asioiden valiokunnalle, ja Liettuan hallitus hyväksyi sen 30. huhtikuuta 2025.

Muut asiaan liittyvät prosessit

(11) Liettua toimitti vuotta 2025 koskevan alustavan talousarviosuunnitelmansa 25 päivänä lokakuuta 2024. Komissio antoi tästä alustavasta talousarviosuunnitelmasta lausunnon[9] 26 päivänä marraskuuta 2024.

(12) Liettua pyysi 2 päivänä toukokuuta 2025 asetuksen (EU) 2024/1263 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun kansallisen poikkeuslausekkeen aktivointia puolustusmenojen kasvun huomioon ottamiseksi komission 19 päivänä maaliskuuta 2025 antaman tiedonannon (C(2025) 2000 final) johdosta. Neuvosto antoi [8 päivänä heinäkuuta 2025] komission suosituksesta suosituksen[10], jolla aktivoidaan Liettuaa koskeva kansallinen poikkeuslauseke.

(13) Neuvosto antoi 21 päivänä lokakuuta 2024 Liettualle vuoden 2024 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä useita maakohtaisia suosituksia.[11] Neuvosto antoi [8 päivänä heinäkuuta 2025] Liettualle vuoden 2025 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä useita maakohtaisia suosituksia.[12]

---

9 Komission lausunto Liettuan alustavasta talousarviosuunnitelmasta, 26.11.2024, C(2024)9058 final.

10 Neuvoston suositus neuvoston suosituksessa [xxx] Liettualle asetetulta nettomenopolulta poikkeamisen ja sen ylittämisen sallimisesta (kansallisen poikkeuslausekkeen aktivointi), EUVL C XXX, X.X.2024, s. XX.

11 Neuvoston suositus, annettu 21 päivänä lokakuuta 2024, Liettuan talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta (EUVL C 6822, 29.11.2024).

12 Neuvoston suositus, annettu 8 päivänä heinäkuuta 2025, Liettuan talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta.

YHTEENVETO SUUNNITELMASTA JA KOMISSION ARVIO SIITÄ

(14) Komissio on arvioinut suunnitelman asetuksen (EU) 2024/1263 16 artiklaa noudattaen seuraavasti:

Tausta: makrotalouden ja julkisen talouden tilanne ja näkymät

(15) Liettuan talouden toimeliaisuus kasvoi 2,8 prosenttia vuonna 2024 yksityisen kulutuksen voimakkaan kasvun ja vilkkaan palveluviennin ansiosta, vaikka investoinnit vähenivät. Euroopan komission kevään 2025 talousennusteessa talouden odotetaan vuonna 2025 kasvavan 2,8 prosenttia kulutuksen kasvun nopeutumisen ja investointien jonkinasteisen elpymisen ansiosta. Vuonna 2026 reaalisen BKT:n odotetaan vahvistuvan jälleen 3,1 prosenttiin, kun investointien kasvu vahvistuu. Ennustejaksolla (vuosina 2025–2026) Liettuan potentiaalisen BKT:n kasvun odotetaan nopeutuvan hieman vuoden 2024 2,7 prosentista 2,8 prosenttiin vuonna 2025 ja supistuvan sitten 2,2 prosenttiin vuonna 2026, mikä johtuu luonnollisesta väestön vähenemisestä ja Ukrainan sotaa pakenevien henkilöiden määrän pienenemisestä Liettuassa. Työttömyysaste oli 7,1 prosenttia vuonna 2024, ja komissio ennakoi sen olevan 6,8 prosenttia vuonna 2025 ja 6,6 prosenttia vuonna 2026. Inflaation (BKT-deflaattorin), joka vuonna 2024 oli 3,4 prosenttia, ennakoidaan kiihtyvän 3,6 prosenttiin vuonna 2025 ja hidastuvan jälleen 2,4 prosenttiin vuonna 2026.

(16) Julkisen talouden kehityksestä voidaan todeta, että vuonna 2024 Liettuan julkisen talouden alijäämä oli 1,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Euroopan komission kevään 2025 talousennusteen mukaan se kasvaa 2,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2025 ja säilyy ennallaan 2,3 prosentissa myös vuonna 2026, mikäli politiikkaan ei tehdä muutoksia. Julkinen velka oli vuoden 2024 lopussa 38,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Euroopan komission kevään 2025 talousennusteen mukaan velkasuhteen ennustetaan kasvavan vuoden 2025 loppuun mennessä 41,2 prosenttiin ja vuoden 2026 loppuun mennessä 43,9 prosenttiin. Komission julkisen talouden ennusteessa ei sellaisenaan oteta huomioon keskipitkän aikavälin suunnitelmiin sisältyviä politiikkasitoumuksia ennen kuin niiden tukena on uskottavasti ilmoitettuja ja riittävän tarkasti määritettyjä konkreettisia politiikkatoimenpiteitä.

Nettomenopolku ja tärkeimmät suunnitelmaan sisältyvät makrotaloudelliset oletukset

(17) Liettuan kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma kattaa vuodet 2025–2029, ja siinä esitetään julkisen talouden sopeutus neljäksi vuodeksi.

(18) Suunnitelma sisältää kaikki asetuksen (EU) 2024/1263 13 artiklassa edellytetyt tiedot.

(19) Suunnitelmassa sitoudutaan taulukossa 2 esitettyyn nettomenopolkuun, joka vuosina 2025–2029 vastaa 5,0 prosentin ja sopeutuskaudella 2025–2028 5,2 prosentin keskimääräistä nettomenojen kasvua ja .

(20) Tekniset tiedot (joissa oletuksena on lineaarinen sopeutusura) vastaavat nettomenojen keskimääräistä kasvua, joka on 4,2 prosenttia vuosina 2025–2029 ja 4,3 prosenttia vuosina 2025–2028. Nettomenopolun, johon suunnitelmassa sitoudutaan, ilmoitetaan sopeutuskauden loppuun mennessä (2028) johtavan 0,3 prosentin rakenteelliseen perusjäämään suhteessa BKT:hen. Se on yhtä suuri kuin

komission teknisissä tiedoissa 31 päivänä tammikuuta 2025 esittämä vuoden 2028 rakenteellisen perusjäämän vähimmäistaso, joka on 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen.

(21) Suunnitelmassa oletetaan, että potentiaalisen BKT:n kasvuvauhti heikkenee 1,8 prosenttiin vuonna 2029 (kun se vuonna 2024 oli 2,8 %). Lisäksi suunnitelmassa odotetaan BKT-deflaattorin kasvuvauhdin nopeutuvan 3,4 prosenttiin vuonna 2025 (2,8 % vuonna 2024) ja hidastuvan 2,5 prosenttiin vuosina 2028 ja 2029.

Taulukko 2: Nettomenopolku ja tärkeimmät Liettuan suunnitelmaan sisältyvät oletukset

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Keskiarvo suunnitelman voimassaoloaikana 2025–2029	Keskiarvo sopeutuskaudella 2025–2028
Nettomenojen kasvu (vuotuinen, %)	Ei sovelleta	6,1	5,2	4,8	4,5	4,3	5,0	5,2
Nettomenojen kasvu (kumulatiivinen, perusvuodesta 2024, %)	Ei sovelleta	6,1	11,6	17,0	22,3	27,5	–	–
Potentiaalisen BKT:n kasvu (%)	2,8	2,5	2,3	2,1	2,0	1,8	2,4	2,3
Inflaatio (BKT-deflaattorin kasvu) (%)	2,8	3,4	2,8	2,6	2,5	2,5	2,8	2,8

Lähde: Liettuan kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma ja komission laskelmat.

Suunnitelmaan sisältyvien nettomenositoumusten vaikutukset julkiseen velkaan

(22) Jos nettomenopolku, johon suunnitelmassa on sitouduttu, ja sen perustana olevat oletukset toteutuvat, julkinen velka, joka vuonna 2024 oli 38,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvaisi suunnitelman mukaan vähitellen niin, että se olisi vuonna 2028 sopeutuskauden päättyessä 43,7 prosenttia, kuten seuraavasta taulukosta ilmenee.

Sopeutuskauden jälkeen julkisen velan ennakoidaan supistuvan hieman vuoteen 2031 mennessä, minkä jälkeen se kasvaa uudelleen keskipitkällä aikavälillä niin, että se on 48,4 prosenttia vuonna 2038.

Taulukko 3: Julkisen velan ja julkisen talouden rahoitusaseman kehittyminen Liettuan suunnitelmassa

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2038
Julkinen velka (% suhteessa BKT:hen)	38,5	41,0	42,5	43,5	43,7	43,2	48,4
Julkisen talouden rahoitusasema (% suhteessa BKT:hen)	–1,3	–1,3	–1,3	–1,3	–1,2	–1,4	–3,0

Lähde: Liettuan keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma

Julkinen velka siis pysyttelisi suunnitelman mukaan keskipitkällä aikavälillä perussopimuksessa suhteessa BKT:hen asetetun 60 prosentin viitearvon alapuolella. Näin ollen suunnitelmassa esitetty nettomenopolku vastaa suunnitelmaan sisältyvien politiikkasitoumusten ja makrotaloudellisten oletusten perusteella asetuksen (EU) 2024/1263 16 artiklan 2 kohdassa säädettyä velkavaatimusta.

Suunnitelmaan sisältyvien nettomenositoumusten vaikutukset julkisen talouden rahoitusasemaan

(23) Suunnitelmaan sisältyvien nettomenopolun ja oletusten perusteella julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2024 oli 1,3 prosenttia suhteessa BKT:hen, heikkenisi niin, että se olisi sopeutuskauden päättyessä (2028) 1,2 prosenttia. Näin ollen suunnitelman mukaan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen ei ylittäisi sopeutuskauden lopussa (2028) 3 prosentin viitearvoa.

(24) Myöskään sopeutuskautta seuraavien kymmenen vuoden aikana (eli vuoteen 2038) julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen ei ylittäisi 3 prosentin viitearvoa. Näin ollen suunnitelmassa esitetty nettomenopolku vastaa suunnitelmaan sisältyvien politiikkasitoumusten ja makrotaloudellisten oletusten perusteella asetuksen (EU) 2024/1263 16 artiklan 2 kohdassa säädettyä alijäämävaatimusta.

Suunnitelman makrotaloudelliset oletukset

(25) Suunnitelma perustuu oletuksiin, jotka eroavat Liettualle 31 päivänä tammikuuta 2025 toimitetuista komission oletuksista. Suunnitelmassa käytetään 28 päivää helmikuuta 2025 datan ja muiden tietojen koontipäivänä, jotka otetaan huomioon makrotaloutta ja julkista taloutta koskevissa kehitysarvioissa. Suunnitelmassa ei oteta huomioon Eurostatin huhtikuussa 2025 julkaisemia tuoreimpia vuoden 2024 toteutumatietoja. Suunnitelmassa sopeutuksen laskemiseen käytetyt vuoden 2024

tiedot ja Eurostatin julkaisemat tiedot poikkeavat toisistaan kuitenkin vain vähän, eikä se vaikuta olennaisesti sopeuttamistarpeisiin. Datan ja muiden tietojen myöhäisen koontipäivän lisäksi suunnitelmassa käytetään eri oletuksia myös yhdeksästä muusta muuttujasta, jotka ovat potentiaalinen BKT, BKT-deflaattori, implisiittiset korot ja markkinakorot, tulojousto vuoden 2025 osalta, virta-varanto-korjauserät ja kertaluonteiset toimenpiteet, velan koostumus ja maturiteettiprofiili. Näitä eroja oletuksissa on tarpeen arvioida huolellisesti, erityisesti siksi, että suunnitelmaan sisältyvä keskimääräinen nettomenojen kasvu on suurempaa kuin teknisten tietojen perusteella voisi olettaa. Oletuksiin liittyvät erot, joiden vaikutus keskimääräiseen nettomenojen kasvuun on merkittävin, luetellaan jäljempänä, ja kutakin eroa arvioidaan erikseen.

– Suunnitelma perustuu tuoreempiin tilastotietoihin ja vuotta 2024 koskeviin estimaatteihin makrotalouden ja finanssipolitiikan muuttujien osalta. Tämä ero on asianmukaisesti perusteltu, koska siinä otetaan huomioon tuoreemmat tiedot. Varsinkin julkisen talouden alijäämä on toteutunut pienempänä kuin komission teknisissä tiedoissa oletettiin, mikä parantaa julkisen talouden lähtörahoitusasemaa. Tämä tekee suunnitelman voimassaoloaikana keskimääräisestä nettomenojen kasvusta komission oletuksiin perustuvaa kasvua suuremman.

– Suunnitelmassa käytetään tasaista potentiaalisen tuotannon kasvua, minkä vuoksi myös keskimääräinen nettomenojen kasvu on suunnitelman voimassaoloaikana komission oletuksia suurempaa. Vaihtoehtoisten potentiaalista kasvua koskevien oletusten käyttö sallitaan asetuksen (EU) 2024/1263 36 artiklan 1 kohdan f alakohdassa edellyttäen, että kumulatiivinen kasvu ennustejaksolla (eli vuoteen 2038) on suurelta osin komission oletusten mukaista, kuten se suunnitelmassa on. Näin ollen tätä oletusta pidetään asianmukaisesti perusteltuna.

– Suunnitelmassa käytetään BKT-deflaattorin osalta päivitettyä lähentymisarvoa, joka perustuu markkinoiden odotuksiin. Suunnitelmassa oletetaan myös, että BKT-deflaattori on komission oletuksiin verrattuna vuonna 2025 hieman matalampi ja vuonna 2026 hieman korkeampi. Tämä johtaa siihen, että nettomenojen keskimääräinen kasvu on suunnitelman voimassaoloaikana suurempi. Osasyynä eroihin ovat tuoreemmat tiedot, eritoten kuluttajahintainflaation kehitys vuoden 2025 ensimmäisinä kuukausina erityisesti energian ja ruuan hintojen osalta. Sen sijaan suunnitelmassa oletetaan, että lähentyminen kohti lähentymisarvoa on nopeampaa kuin olisi oletettavissa, jos noudatettaisiin lineaarista lähentymissääntöä. Tämä osittain tasapainottaa BKT-deflaattoria koskevien oletusten muiden erojen vaikutuksen nettomenojen enimmäiskasvuun. Vaikka vuoden 2026 deflaattorioletuksessa ei oteta huomioon huhtikuussa 2025 alkanutta hyödykemarkkinoiden deflaatiokehitystä BKT-deflaattoria koskevan oletuksen eron katsotaan olevan asianmukaisesti perusteltu, kun tarkastellaan myös vuosien 2027–2028 jyrkempää laskua.

– Vuoden 2025 suunnitelmassa esitetty nettomenojen kasvua koskeva sitoumus viittaa siihen, että Liettua olettaa tulojouston olevan kyseisenä vuonna yksikköjoustavaa suurempi. Tämä tekee suunnitelman voimassaoloaikana keskimääräisestä nettomenojen kasvusta komission oletuksiin perustuvaa kasvua suuremman. Tämä oletus ei ole johdonmukainen velkakestävyyden analysointikehyksen kanssa.

– Suunnitelmassa käytetään komission teknisiä tietoja varovaisempia oletuksia implisiittisistä ja markkinakoroista sekä virta-varanto-korjauseristä. Tämä vaikuttaa osaltaan siihen, että nettomenojen keskimääräinen kasvu on suunnitelman kattamalla ajanjaksolla pienempi. Ero perustuu varovaiseen finanssipolitiikkaan, joten se on asianmukaisesti perusteltu.

Jäljelle jäävillä oletuksiin liittyvillä eroilla ei ole merkittävää vaikutusta keskimääräiseen nettomenojen kasvuun komission oletuksiin verrattuna. Kaiken kaikkiaan korkoja ja virta-varanto-korjauseriä koskevan varovaisemman oletuksen vaikutus keskimääräiseen nettomenojen kasvuun kompensoi eron vuoden 2025 tulojoustoa koskevissa oletuksissa. Tämä merkitsee, että suunnitelmaan sisältyvän ja teknisiä tietoja vastaavan menopolun välinen ero selittyy oletuksilla, joita komissio pitää asianmukaisesti perusteltuina. Kaiken kaikkiaan oletuksiin liittyvät erot yhdessä johtavat siihen, että keskimääräinen nettomenojen kasvu on nopeampaa kuin teknisten tietojen mukainen keskimääräinen nettomenojen kasvu. Edellä esitetyn arvion perusteella suunnitelma täyttää asetuksen (EU) 2024/1263 13 artiklan b alakohdan vaatimuksen. Komissio ottaa edellä esitetyn arvion suunnitelmaan liittyvistä oletuksista huomioon nettomenopolun noudattamista koskevissa tulevissa arvioissa.

Suunnitelmaan sisältyvä finanssipoliittinen strategia

(26) Suunnitelman ohjeellisen finanssipoliittisen strategian mukaan nettomenoja koskevat sitoumukset toteutetaan sekä menoja hillitsemällä että harkinnanvaraisia tuloja lisäämällä. Finanssipoliittiseen strategiaan sisältyy veropolitiikan muutoksia, joilla pyritään parantamaan henkilötuloverotuksen progressiivisuutta, kannustamaan investointeihin yhteisöveron tarkistamisen avulla, laajentamaan veropohjaa ja vähentämään veronkiertoa järkevämmän hallinnon ja kansainvälisen yhteistyön kautta. Lisäksi strategiassa korostetaan julkisen sektorin tulevia säästöjä, joita on tarkoitus saadaan aikaan nollapohjabudjetoinnin, vähemmän tärkeiden menojen vähentämisen ja julkisten menojen vuotuisten tarkastelujen avulla, jotta voidaan lisätä tehokkuutta ja uudelleenkohdentaa varoja ensisijaisille aloille, kuten kansalliseen puolustukseen. Käyttöön otettavien toimenpiteiden määrällisesti ilmaistu erittely on määrä vahvistaa tai mukauttaa vuotuisissa talousarvioissa. Joitakin toimenpiteitä tarkennettiin vuoden 2025 talousarviossa, jonka parlamentti hyväksyi 19 päivänä joulukuuta 2024, ja muut toimenpiteet on tarkoitus vahvistaa tulevissa talousarvioissa. Vuodeksi 2025 suunniteltuja tulopuolen toimenpiteitä, joilla on myönteinen vaikutus julkiseen talouteen, ovat valmisteverojen korottaminen, pääasiassa saastuttavien polttoaineiden osalta, ja yhteisöverokannan korottaminen. Henkilötuloverovähennykseen tehtävillä mukautuksilla (verottamattoman tulon määrä) on tuloja vähentävä vaikutus. Menopuolella julkisen sektorin palkkoihin, puolustukseen ja eläkkeisiin liittyviä menoja on tarkoitus lisätä. Suunnitelmassa esitetyn ohjeellisen finanssipoliittisen strategian toteuttamiseen liittyy kuitenkin riskejä, koska muita täsmällisiä toimenpiteitä ei ole vielä yksilöity, veronkierron torjuntatoimenpiteistä saatavien lisätulojen määrää on yleisesti vaikea ennustaa ja julkisen talouden liikkumavaraa on tarpeen lisätä terveydenhuollon, sosiaalisen suojelun ja muiden julkisten palvelujen rahoituksen lisäämiseksi, kuten myös neuvosto on suosittanut.

Suunnitelmaan sisältyvät uudistus- ja investointiaikeet, joilla vastataan tärkeimpiin eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä määritettyihin haasteisiin ja edistetään unionin yhteisiä painopisteitä

(27) Suunnitelmassa kuvataan aikomuksia, jotka liittyvät uudistuksiin ja investointeihin, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä – erityisesti maakohtaisissa suosituksissa – yksilöityihin tärkeimpiin haasteisiin ja edistetään unionin yhteisiä painopisteitä. Suunnitelma sisältää noin 60 uudistusta ja investointia, joista 11 saa taloudellista tukea elpymis- ja palautumistukivälineestä ja 25 koheesiopolitiikan rahastoista. Suunnitelman uudistukset ja investoinnit perustuvat hallituksen jo laatimaan strategia-asiakirjaan (Liettuan tasavallan yhdeksännentoista hallituksen ohjelman toteuttamissuunnitelma).

(28) Oikeudenmukaisen vihreän ja digitaalisen siirtymän yhteisen painopisteen sekä asetuksessa (EU) 2021/1119 vahvistettujen ilmastotavoitteiden osalta suunnitelma sisältää uudistuksia ja investointeja, joilla pyritään lisäämään uusiutuvien energialähteiden osuutta integroimalla ne sähköverkkoihin, parantamaan kaukolämpö-, lämminvesi- ja jäähdytysjärjestelmien energiatehokkuutta ja kehittämään vaihtoehtoisten polttoaineiden lataus- ja tankkausinfrastruktuuria. Suunnitelmassa kuvataan myös toimenpiteitä, joilla edistetään Liettuan teollisuuden vähähiilistämistä ja parannetaan kannustimia jätteen synnyn ehkäisemisen, jätehuollon ja uusioraaka-aineiden talteenoton tehostamiseksi. Suunnitelmassa kuvataan myös toimenpiteitä, joilla osana ultranopean laajakaistan kattavuuden laajentamista muotoillaan uutta matkaviestintäinfrastruktuuria, jota tarvitaan vähintään viiden Liettuan läänin alueella. Näillä toimenpiteillä ja muilla suunnitelmaan sisältyvillä toimenpiteillä edistetään vuosina 2023, 2022 ja 2020 annettujen ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja kestävyyttä koskevien maakohtaisten suositusten noudattamista, erityisesti vähähiilistämistä ja uusiutuvan energian tuotannon laajentamista, mutta myös energiatehokkuutta ja kestävän liikenteen kehittämistä. Toimenpiteillä edistetään myös maakohtaisia suosituksia, jotka koskevat erittäin suuren kapasiteetin laajakaistan laajentamista.

(29) Yhteiskunnan ja talouden resilienssin yhteisen painopisteen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin osalta suunnitelma sisältää uudistuksia ja investointeja, joilla pyritään muuttamaan sosiaalietuuksien perusmäärien indeksointijärjestelmää, jotta se vastaisi paremmin hintojen ja keskipalkkojen kehitystä, mukauttamaan sosiaalivakuutuksen piiriin kuuluvien eläkkeiden indeksointia, parantamaan työllisyystukitoimenpiteiden toteuttamista, ottamaan käyttöön kestävän talousarvioon perustuvan aikuiskoulutuksen rahoitusmallin ja kehittämään alueellisten ammatinvalintakeskusten verkoston koko maahan. Suunnitelma sisältää myös uudistuksia ja investointeja, joilla pyritään ottamaan käyttöön sosiaalisen asuntotuotannon laatuvaatimukset sekä määrittelemään ja panemaan täytäntöön sosiaalipalvelujen laatuvaatimukset sekä soveltamaan ja ylläpitämään niitä. Suunnitelmalla pyritään myös parantamaan terveydenhuollon saatavuutta ja laatua, helpottamaan puutetta terveydenhuollon ammattilaisista ja parantamaan sairauksien ennaltaehkäisyä. Näillä uudistuksilla ja investoinneilla edistetään vuosien 2023, 2020 ja 2019 maakohtaisia suosituksia, jotka koskevat sosiaalipalvelujen suunnittelun ja toteuttamisen parantamista, aktiivisen työvoimapolitiikan toimenpiteiden toteuttamisen parantamista, terveydenhuoltojärjestelmän häiriönsietokyvyn vahvistamista sekä eriarvoisuuden, köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vähentämistä.

(30) Energiaturvallisuuden yhteisen painopisteen osalta suunnitelmaan sisältyy Liettuan ja Puolan välisen strategisen Harmony Link -hankkeen loppuun saattaminen ja energiajärjestelmien häiriönsietokyvyn vahvistaminen strategisissa paikoissa ottamalla käyttöön droonien torjuntajärjestelmiä ja varastoimalla laitteita sekä rakentamalla turvamuureja. Näillä uudistuksilla ja investoinneilla edistetään energiaturvallisuutta koskevaa vuoden 2023 maakohtaista suositusta.

(31) Puolustusvoimavaroja koskevan yhteisen painopisteen osalta suunnitelma sisältää uudistuksia ja investointeja, joilla kehitetään kansallista jalkaväkidivisioonaa ja sen tukiyksiköitä, kehitetään tarvittavaa infrastruktuuria saksalaisen prikaatin isännöimiseksi Liettuassa, vahvistetaan Liettuan puolustusteollisuutta ja edistetään tieteellistä ja teknologista kehitystä.

(32) Suunnitelmassa on tietoa johdonmukaisuudesta ja mahdollisesta täydentävyydestä koheesiopolitiikan rahastojen ja Liettuan elpymis- ja palautumissuunnitelman kanssa. Suunnitelma sisältää elpymis- ja palautumissuunnitelman toimenpiteitä, kuten uusiutuvien polttoaineiden tuotannon toteuttaminen ja infrastruktuurin kehittäminen niiden käyttämiseksi liikenteessä ja työllisyyttä tukevien toimenpiteiden parantaminen. Suunnitelmalla myös tuetaan samoja tavoitteita kuin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla.

(33) Suunnitelmalla pyritään edistämään unionin yhteisiin painopisteisiin liittyvien julkisten investointitarpeiden täyttämistä Liettuassa. Investointitarpeet liittyvät suurelta osin uudistuksia ja investointeja koskevassa jaksossa esitettyihin investointeihin. Suunnitelman mukaan Liettuan puolustusneuvosto on ilmoittanut pyrkivänsä osoittamaan puolustukseen 28 miljardia euroa vuosina 2026–2030 eli 5–6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuodessa. Tämä ylittää Naton viitearvon, joka on 2 prosenttia suhteessa BKT:hen.

Komission arvion päätelmä

(34) Kaiken kaikkiaan komission näkemys on, että Liettuan suunnitelma täyttää asetuksen (EU) 2024/1263 vaatimukset.

KOKONAISPÄÄTELMÄ

(35) Neuvoston olisi asetuksen (EU) 2024/1263 17 artiklan mukaisesti suositettava Liettualle suunnitelmassa esitettyä nettomenopolkua,

SUOSITTAA, että Liettua

1. varmistaa, että nettomenojen kasvu ei ylitä tämän suosituksen liitteessä I vahvistettuja enimmäismääriä.

LIITE I

Nettomenojen enimmäiskasvu
(vuotuinen ja kumulatiivinen kasvu, nimellisin luvuin)

Liettua

Vuosi		2025	2026	2027	2028	2029
Kasvuprosentti (%)	Vuotuinen	6,1	5,2	4,8	4,5	4,3
	Kumulatiivinen (*)	6,1	11,6	17,0	22,3	27,5
(*) Kumulatiiviset kasvuluvut lasketaan perusvuoden 2024 perusteella. Kumulatiivisia kasvulukuja käytetään valvontatilillä vuosittain toteutettavassa jälkikäteisseurannassa.						

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja